† AMBROZIE
EPISCOPUL GIURGIULUI

LĂSAȚI COPIII SĂ VINĂ LA MINE...!
PASTORALĂ LA ÎNVIEREA DOMNULUI
2015

Coperta 1: ***Icoana Învierii Domnului*** din Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din localitatea Drăgănescu – Pictură realizată de Părintele Arsenie Boca

Coperta 4: *Copii la Centrul Pastoral-Cultural Gavriil Drugănescu*

ÎNSEMNARE:
Această Pastorală se va citi în bisericile parohiale
şi mănăstireşti la Sfânta Liturghie,
în ziua Praznicului Învierii Domnului, iar în filii, a doua zi.

†AMBROZIE
EPISCOPUL GIURGIULUI

LĂSAȚI COPIII SĂ VINĂ LA MINE...!

PASTORALĂ LA ÎNVIEREA DOMNULUI

Editura Episcopiei Giurgiului
2015

†AMBROZIE
DIN MILA LUI DUMNEZEU,
EPISCOP AL GIURGIULUI

Iubitului nostru cler, cinului monahal
şi drept-credincioşilor creştini,
har şi pace de la Dumnezeu,
iar de la Noi arhierească binecuvântare!

HRISTOS A ÎNVIAT!

Preacuvioşi şi Preacucernici Părinți, Cuvioase Maici,
Iubiți fraţi şi surori în Domnul,

La temelia dreptei noastre credințe stă adevărul despre Învierea Mântuitorului Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Marea sărbătoare a Sfintelor Paşti ne cheamă să mărturisim acest adevăr dumnezeiesc prin graiul cântărilor sfinte în care Biserica noastră proslăveşte de aproape două mii de ani faptul de netăgăduit al Învierii Domnului. Slujbele deniilor ni L-au arătat pe Iisus „suferind pentru noi, luându-ne durerile, străpuns pentru păcatele noastre, mergând ca un miel nevinovat la junghiere...” (Isaia 52, 5-7). Iar acum, în această noapte, Hristos Domnul ne încredințează de dumnezeirea Sa, „cu moartea pe moarte călcând şi celor din morminte viață dăruindu-le”. De aceea, credem în Mântuitorul Iisus Hristos şi pentru aceasta facem din

viața şi învățătura Lui călăuza luminoasă pentru înnoirea vieții. Orice suflet credincios, pătruns de fiorul adevărului Învierii şi cunoscând roadele ei, tresaltă de bucurie în clipele în care rosteşte vestirea îngerească: „Hristos a înviat!".

Mărturisim astfel părtăşia noastră cu viața, învățătura şi Învierea Mântuitorului, precum şi comuniunea de credință cu Biserica întemeiată prin scump sângele Său. Este participarea noastră la Cina cea de Taină, prin împărtăşirea cu Trupul lui Hristos Cel Înviat, care ne înnoieşte viața asemenea primăverii şi ne îmbracă în veşmântul nemuririi. Stăpânit de aceste încredințări, marele Apostol Pavel ne trimite temeinicul îndemn: „Bucurați-vă pururea în Domnul. Şi iarăşi zic: Bucurați-vă" (Filipeni 4, 4).

Iubiți fii duhovniceşti,

Acum când „toate s-au umplut de lumină şi cerul şi pământul", prin ochii credinței, sufletele noastre se îndreaptă către Grădina Ghetsimani în care a fost îngropat Iisus cel răstignit. Acolo vedem „mormântul gol", auzim glasul îngerilor care au prăvălit piatra de la intrarea mormântului şi tot acolo ascultăm primele cuvinte rostite de însuşi Mântuitorul Hristos Cel Înviat. În preajma mormântului trăim înspăimântarea străjerilor, care în clipa învierii s-au cutremurat şi, plini de curaj, au alergat apoi să vestească tuturor minunea învierii Mântuitorului. Fiorul acestei trăiri ne pătrunde şi acum întreaga noastră ființă, a celor care s-au învrednicit a fi primii martori ai acestui fapt, care zideşte în noi chivotul strălucitor al credinței celei adevărate,

credință vie şi statornică, în care aflăm temei pentru cele mai curate bucurii ale vieții noastre creştineşti.

Marea şi nemuritoarea veste a Învierii au trăit-o mai întâi vrednicele mironosițe care au venit dis-de-dimineață la mormânt „ca să ungă trupul lui Iisus" (Marcu 16, 1) cu miresmele cerute de rânduielile înmormântării. Îngerii care străjuiau mormântul gol, adresându-se lor, le spune: „Pentru ce căutați între cei morți pe cel viu? Nu este aici, ci a înviat. Aduceți-vă aminte cum v-a vorbit, fiind încă în Galileea, zicând că Fiul Omului trebuie să fie dat în mâinile oamenilor păcătoşi şi să fie răstignit, iar a treia zi să învieze." (Luca 24, 5-7). Iată, deci, că taina mormântului gol este dezlegată de îngerii lui Dumnezeu, care, vestind bucuria Învierii, îmbărbătează inimile pline de iubire ale femeilor mironosițe, zicându-le: „Nu vă temeți, ci degrab mergând, spuneți ucenicilor Lui că a înviat din morți şi, iată, va merge înaintea voastră în Galileea; acolo îl veți vedea" (Matei 18, 5-7).

Stăruința şi ataşamentul lor pilduitor le face să mai zăbovească în apropierea mormântului în care fusese îngropat Iisus, Cel care atât de duios le-a mângâiat pe drumul Golgotei, zicând: „Fiice ale Ierusalimului, nu mă plângeți pe Mine, ci plângeți-vă pe voi şi pe copiii voştri" (Luca 23, 28). Acelaşi glas binecunoscut de ele umple acum liniştea grădinii, făcându-le să tresară la îndemnul Mântuitorului Hristos, care le întâmpină grăind: „Bucurați-vă!" (Matei 28, 9). În ziua Sfintei Învieri, tânguirea şi plânsul au rămas undeva departe. Din gura lui Hristos răsună acum cu putere un singur cuvânt: „Bucurați-vă!". Aşadar, „Bucurați-vă" pentru voi şi pentru fiii voştri, deoarece ați fost eliberați de legăturile păcatului şi de frica morții. Căci s-au împlinit cele ce ziceau - însuflețiți de Duhul Sfânt - proorocii cei de demult: „Moartea a fost înghițită

pentru vecie. Unde îți este biruința, moarte? Unde îți este boldul tău?" (Isaia 25, 8; Osea 12, 14). De astăzi înainte, până la înălțarea Sa la ceruri, toate întâlnirile Mântuitorului Hristos cu sfinții Săi ucenici şi apostoli se vor petrece sub lumina bucuriei izvorâtă din slăvita Sa Înviere din morți.

Mărturisirea scrisă şi rostită a Sfinților Apostoli a ajuns până la marginile pământului, fiind pătrunsă de adevărul Învierii aşezat la temelia învățăturii noastre de credință. Ziua Învierii, Duminica, a devenit, de atunci până în zilele noastre, zi de obştească rugăciune a Bisericii, zi de cult, zi liturgică hărăzită pentru „frângerea pâinii" (Fapte 2, 42), în care se aduc cântări de laudă închinate lui Hristos Cel Înviat. Ca un ecou prelungit, bucuria Învierii ne cheamă prin toate imnele din duminicile de peste an: „Să se veselească cele cereşti şi să se bucure cele pământeşti, că a făcut biruință cu brațul Său Domnul, călcat-a cu moarte pe moarte dăruindu-ne nouă mare milă" (Troparul Învierii). În *Cuvântul de învățătură* al Sfântului Ioan Gură de Aur, care se citeşte în noaptea Sfintelor Paşti, este descrisă în cuvinte de o rară frumusețe biruința lui Iisus Hristos asupra morții şi asupra iadului: „Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului; a stins-o pe ea Cel ce a fost ținut de ea. Prădat-a iadul Cel ce S-a pogorât în iad; umplutu-l-a de amărăciune, fiindcă a gustat din trupul Lui. A primit un trup şi de Dumnezeu a fost lovit. A primit pământ şi s-a întâlnit cu cerul. A primit ceea ce vedea şi a căzut prin ceea ce nu vedea. Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința? Înviat-a Hristos şi tu ai fost nimicit. Sculatu-S-a Hristos şi au căzut diavolii. Înviat-a Hristos şi se bucură îngerii. Înviat-a Hristos şi viața stăpâneşte"[1].

1 *Slujba Învierii*, EIBMBOR, Bucureşti, 1998, p. 46.

Iubiți frați şi surori în Domnul,

În aceste zile de prăznuire sfântă, lumina Învierii lui Hristos învăluie sufletele noastre în duhul păcii şi al bucuriei. În timp ce ascultăm cuvintele Scripturilor Sfinte şi frumoasele cântări liturgice despre viața în Hristos, încercând a le înrădăcina în conştiința noastră, constatăm cu durere că lumea din jurul nostru şi realitatea păcatului arată prezența morții şi a întunericului în viața noastră şi a umanității. Adevărul Învierii răspândeşte în jur lumină sfântă spre tămăduirea rănilor din noi, dar umbra întunericului sub toate aspectele ei încearcă să alunge această lumină şi să se facă stăpână peste sufletele noastre şi peste viața lumii. Există, aşadar, o luptă permanentă între viață şi moarte, între lumină şi întuneric. Această luptă se desfăşoară în mintea şi în inima oamenilor, dar şi la nivelul societății, ca şi în multe părți ale lumii, unde creştinii se confruntă cu marginalizarea, discriminarea, persecuțiile şi chiar uciderea lor.

În unele țări civilizate sunt îndepărtate însemnele religioase şi îndeosebi creştine din instituțiile publice. În alte locuri, ca şi la noi, se duce o luptă acerbă pentru a nu fi predate cursuri de religie în şcoli. Zidirea de noi biserici, acolo unde acestea sunt de neapărată trebuință, atrage atacuri neîncetate care nu se fac auzite însă în situația înmulțirii cu zecile de mii a cluburilor şi barurilor sau a altor locuri unde se petrec de cele mai multe ori lucruri pierzătoare de conştiință, de suflet şi de familie. După ce unii adversari ai predării Religiei au obținut o decizie a Curții Constituționale a României care condiționează participarea elevilor la ora de Religie de o cerere scrisă a părinților, tutorelui

legal instituit sau a elevului major, sub pretextul exercitării (sau verificării?) libertății conștiinței și a credințelor religioase (cf. Art. 29, al. 1 din Constituția României), răspunsul pozitiv al majorității covârșitoare a părinților și copiilor majori a fost masiv și demn, exprimând astfel importanța Religiei în viața poporului român.

O majoritate de peste 90% a elevilor din școlile publice de stat, care au în oferta educațională Religia, a ales să se înscrie la această disciplină, în pofida perioadei foarte scurte de înscriere (aproape trei săptămâni) și a multor eforturi pentru școli și dificultăți umilitoare pentru părinți. Acest rezultat cu valoare de referendum, cum s-a arătat de către Patriarhia Română, cheamă Familia, Școala și Biserica la dialog, coresponsabilitate și cooperare pentru promovarea unei educații integrale care unește formarea spirituală cu informarea științifică a elevilor.

În perioada regimului comunist, învățământul religios a fost silit să se restrângă doar la biserică și mănăstiri și în puținele școli de pregătire a clerului - și acelea controlate foarte strict - sau în familiile credincioșilor evlavioși. Seceta spirituală care a urmat n-a putut distruge, însă, rădăcinile ființei neamului nostru. S-a produs un mare vid spiritual și o criză de identitate a conștiinței persoanei umane: cine sunt, de unde vin, încotro merg?. În special credința în Dumnezeu, care îți schimbă viața și te îndeamnă să mărturisești adevărul indiferent de riscuri, acea credință deranja noul regim totalitarist și pentru aceasta au încercat să o alunge din inimile oamenilor. Aceasta pentru că nu puteau accepta ca altceva sau altcineva să poată înrâuri gândirea omului mai mult decât o făcea ideologia comunistă.

Cu Dumnezeu nu puteau concura, știau prea bine acest lucru. Acesta a fost motivul pentru care cel mai important obiectiv al comunismului a fost să-L alunge pe Dumnezeu din cetate, să stingă credința din inima oamenilor. Ar fi poate de ajuns să aruncăm o privire peste scrierile veteranului de război Gen. (r) Radu Theodoru, din localitatea Grădiștea, jud. Giurgiu, care își amintește cu multă tristețe de acele vremuri, de teroare în care zeci de mii de preoți, credincioși ortodocși au plătit cu ani mulți de temniță convingerile lor și credința lor mărturisitoare[2].

În primele două decenii de la instaurarea comunismului, lupta era foarte vehementă. Ziarele epocii respective abundă în scenarii defăimătoare la adresa preoților și a credinței. De asemenea, se făceau dosare, se organizau procese publice în care erau deconspirate „abuzurile preoțimii" și „acțiunile reacționare ale retrograzilor religioși". S-au dat chiar decrete de desființare a mănăstirilor pentru a se integra in câmpul muncii (decretul nr. 410 din 1959 prin care monahii erau scoși din mănăstiri, unii dintre ei fiind chiar arestați), iar ora de religie a fost înlocuită atunci de materialismul științific, unde copiii învățau despre cei care „ne-au scos din obscurantism și din mâna burghezilor", despre Marx și Lenin, despre Stalin și reprezentanții lor în România. Se omitea însă să se amintească cele peste șaizeci de milioane de oameni care au murit în chinuri pentru ca să triumfe noua ordine comunistă[3].

2 A se vedea Radu Theodoru, *România, românii și comunismul,* Editura Lucman, București, 2009.

3 Gheorghe Fecioru, *Nu s-a murit pentru pâine și circ*, în „Familia ortodoxă", nr. 1 (72)/2015, p. 4.

Mai apoi se vorbea despre realizările ştiinţei, care, prin progresele pe care le-a făcut, ar fi demonstrat că Dumnezeu nu există. În cadrul aceleiaşi campanii de „iluminare" a poporului, Duminica, în timpul Sfintei Liturghii sau cu prilejul altor sărbători (sărbătoarea Adormirea Maicii Domnului, Sf. Cuv. Parascheva, Sf. Cuv. Dimitrie Basarabov) se organizau concursuri şi serbări, bâlciuri sau târguri, sau alte evenimente la care elevii erau obligaţi să participe. Adulţii erau atraşi în aceleaşi momente la târguri care au devenit o tradiţie atât de puternică, încât nu s-a renunţat la ele nici până astăzi, aşa cum vedem de exemplu târgul organizat în fiecare zi de duminică în localitatea Călugăreni.

Astfel s-a reuşit educarea unei noi generaţii, a părinţilor noştri, departe de Dumnezeu, de Biserică şi fără nicio implicare religioasă, ca să nu spunem chiar o generaţie de atei. De la sfârşitul anilor '60 s-a schimbat însă politica. Ca şi cum chestiunea religioasă ar fi fost deja clasată, în şcoală nu se mai vorbea deloc de Dumnezeu....! Nici negativ, nici pozitiv. De aceea, credem că Biserica şi Şcoala românească postdecembristă au făcut un mare pas prin reintroducerea Religiei ca obiect de studiu în instituţiile de învăţământ. Acest lucru a fost o reparaţie de ordin moral, de ieşire din umilinţa impusă de regimul totalitar tineretului unui popor care a fost de-a lungul secolelor profund religios. Tipăriturile Bisericii erau considerate, până nu demult, cărţi cu circuit restrâns, literatura teologică se ascundea sub formule istorice, pentru că cenzura statului cu o ideologie atee nu îngăduia publicarea şi răspândirea ei decât sub stricta supraveghere şi îndrumare ....

Iubiţii mei fii duhovniceşti,

Eiruinţa luminii credinţei, lumină pe care poporul român a primit-o de la Sfântul Apostol Andrei cel Întâi Chemat, este o realitate în viaţa tinerilor şi, mai ales, a copiilor care l-au primit pe Mântuitorul Iisus Hristos în şcoală. Religia a avut întotdeauna, în cadrul sistemului public de învăţământ, un rol important în procesul de formare a competenţelor şi atitudinilor morale.

Prin urmare, educaţia religioasă nu poate lipsi din programul şcolii româneşti, tocmai pentru că studiul religiei corespunde nevoii comunităţii româneşti locale şi naţionale de a-şi păstra bogăţia şi identitatea spirituală şi de a transmite valori permanente tinerei generaţii. Valorile oferite de educaţia religioasă sunt extrem de necesare, mai ales în această perioadă de secularizare a societăţii româneşti, întrucât ele reprezintă pentru tineri un reper spiritual esenţial şi un liant existenţial între toate cunoştinţele dobândite prin studiul celorlalte discipline. Predarea religiei în şcoală are valenţe educaţionale deosebite, prin rolul ei formativ în viaţa tinerilor, reducând efectele negative ale crizei de identitate şi de orientare, propunând modele viabile de bunătate şi sfinţenie, oferind tinerilor adevărate repere pentru viaţa de familie şi societate. Educaţia religioasă reprezintă un factor de stabilitate şi de comuniune în societatea românească, un izvor sfânt şi statornic de inspiraţie pentru a apăra şi promova identitatea spirituală şi demnitatea persoanei care trăieşte azi într-o lume din ce în ce mai diversificată şi mai divizată din punct de vedere spiritual şi social. Religia evidenţiază valoarea eternă a faptelor bune, săvârşite în

timpul limitat al vieții terestre, şi promovează comuniunea între generații prin valorile perene ale credinței cultivate şi transmise[4].

Iubiți credincioşi,

S-a discutat şi s-a scris cu destulă aprindere în ultima vreme despre educația copilului, în general, şi mai ales în contextul orei de religie predate în şcoala românească. Prin reprezentanții Bisericii s-au adus în favoarea orei de religie foarte multe argumente pertinente, clarificatoare şi utile. Există chiar intelectuali de seamă care au subliniat, printre altele, însemnătatea cunoştințelor dobândite în cadrul acestor ore. Cu toate acestea, este absolut necesar să fie sesizat faptul că, dincolo de cultura religioasă de care se poate bucura elevul în timpul orei de religie, mult mai importantă pare a fi dimensiunea formatoare a acestei materii, singura în stare să configureze caracterul moral al elevului, viitor tânăr cetățean. Tot dezvoltarea caracterului moral al copilului a fost şi dorința Părinților Bisericii atunci când au vorbit despre sensul educației, întrucât acesta este mai de seamă decât orice deprindere şi acumulare de cunoştințe teoretice. Acest lucru se vede şi acum în societatea noastră, unde pentru bunul mers al lucrurilor, nu ducem lipsă de oameni întreprinzători şi pricepuți, precum şi de oameni morali. Astfel, Sfinții Părinți au desluşit nu prin propria lor vrednicie, ci prin harul lui Dumnezeu, că de această dobândire a caracterului moral printr-o educație

4 † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Cuvânt înainte*, în *Apostolat educațional. Ora de religie – cunoaştere şi devenire spirituală*, Editura Basilica, Bucureşti, 2010, p. 7.

corectă a copilului depinde nu numai calitatea vieții tânărului de mai târziu, ci chiar pacea şi rânduiala întregii lumi. În acest sens, Sf. Apostol Pavel le spune corintenilor: „Prin harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt; şi harul Lui care este în mine n-a fost în zadar, ci m-am ostenit mai mult decât ei toți. Dar nu eu, ci harul lui Dumnezeu care este cu mine.” (I Cor. 15, 10).

Între cei mai mari pedagogi ai tuturor veacurilor se află Sfântul Ioan Gură de Aur, fiul şi rodul cetății Antiohiei. Nu întâmplător, la inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat ca anul **2015** să fie declarat ***Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur şi al marilor păstori de suflete din eparhii.*** Prin întreaga sa viață şi activitate, Sfântul Părinte s-a dovedit a fi un apărător al dreptei credințe, un învățător al pocăinței, un luminător al vieții monahale, un promotor al filantropiei creştine şi s-a remarcat într-un mod cu totul aparte în domeniul pedagogiei creştine. Le reamintim preacucernicilor părinți de la parohiile din cuprinsul Eparhiei Giurgiului cele două cuvântări intitulate ***Ce fel de bogății trebuie să lăsăm copiilor noştri*** şi ***Despre cum se cade să-şi crească părinții copiii***, care, în contrast cu timpul considerabil trecut de la rostirea lor, sunt la fel de actuale.

Şi pentru ca să ne încredințăm de actualitatea învățăturilor pedagogice ale operei hrisostomice, trebuie să ne oprim asupra atmosferei duhovniceşti din Antiohia, despre care vorbeşte Sfântul Ioan Gură de Aur, pentru a vedea cu ce idealuri îşi educa în acea vreme Antiohia tinerii. Ori dacă această educație este asemănătoare cu cea pe care noi o dăm astăzi copiilor, atunci

cuvintele Sfântului Părinte se potrivesc şi vremurilor noastre, fiind folositoare şi lucrării noastre pedagogice ca învățători sau părinți.

Înțelegem că nepăsarea față de formarea duhovnicească a tinerilor, de desăvârşirea lor morală, era foarte des întâlnită în atitudinea părinților. Planurile lor pentru viitorul copiilor se limitau mai mereu doar la reuşita din punct de vedere profesional şi la bunăstare, iar țelurile lor erau unele practice şi nu spirituale. Pentru a le atinge, părinții se îngrijeau să asigure copiilor toate înlesnirile materiale. În această atmosferă, aşadar, de goană pentru bogăție şi pentru slava lumească, creşteau şi se dezvoltau copiii.

Când auzi pe părinți, arată Sfântul Ioan Gură de Aur, că-şi sfătuiesc copiii să învețe carte, argumentația lor este următoarea: Acela, deşi se trăgea dintr-o familie săracă şi neînsemnată, cu şcoala pe care a făcut-o, a reuşit să ajungă mare şi faimos, să ocupe funcții importante, să devină bogat, să se însoare cu o femeie bogată, să zidească o casă frumoasă. Cei mai mulți îi dau ca pildă pe oamenii realizați în viață, pe cei strălucițI şi renumiți pe pământ. Astfel, părinții înşişi introduc în sufletele uşor modelabile şi receptive ale tinerilor două mari rele, două iubiri tiranice: iubirea banilor, a bogăției, şi iubirea slavei lumeşti, a ascensiunii sociale, cum am numi-o astăzi. A educa înseamnă a cultiva curățenia sufletească şi buna-cuviință a copiilor şi tinerilor, a-l creşte pe copil moral şi în evlavie, a avea grijă de sufletul lui, a-i modela inteligența, a forma un atlet pentru Hristos, adică a te îngriji de mântuirea lui. Educația este asemenea unei arte, căci dacă toate artele aduc un folos pentru lumea de aici, arta educației se înfăptuieşte pentru a câştiga lumea veşniciei.[5]

5 Maica Magdalena, *Sfaturi pentru educație religioasă. Despre cum se cade să-şi*

Moştenirea cea mai frumoasă şi cea mai înaltă, pe care trebuie să o lase părinții copiilor lor, nu este de natură materială, ci spirituală şi constă în educația aleasă, în spiritul marilor valori umane şi al virtuților creştine: credința, bunătatea, blândețea, milostenia, dragostea, curăția. „De voieşti să laşi bogăție multă copiilor tăi, spune Sfântul Părinte, lasă-le lor purtarea de grijă a lui Dumnezeu... Deci să nu căutăm acestea: cum să lăsăm bogați pe copii, ci cum să-i lăsăm îmbunătățiți. Că de vor avea nădejdile lor la bogăție, de nimic altceva nu vor purta grija, ca cei ce pot să acopere răutatea năravurilor cu mulțimea banilor. Iar de se vor vedea pe dânşii că sunt lipsiți de mângâierea cea de acolo, toate vor face ca prin fapta bună să afle sărăciei multă mângâiere. Deci nu le lăsa lor bogăție, ca să le laşi fapta bună... Că aceasta cu adevărat este cea mai mare avuție, aceasta este bogăția cea nespusă şi necheltuită, care în toate zilele mai multă face avuția. Că nimic nu este întocmai ca fapta bună, nimic nu este mai tare decât aceasta. Chiar decât împărăția şi purtarea de coroană. Că la ce-i poate folosi coroana şi porfira, dacă este vândut de trândăvirea şi nebăgarea de seamă?”[6].

În această lucrare de educare a copiilor, părinții sunt considerați adevărați artişti, care urmăresc realizarea unor adevărate opere de artă. Copilul este, la început, asemenea unui bloc de marmură. Precum sculptorul trebuie să dea formă frumoasă acestuia, tot aşa şi părinții trebuie să înfrumusețeze viața copiilor cu virtuțile cele mai înalte. Dacă în sufletul încă fraged al copilului

crească părinții copiii, Editura Deisis, Sibiu, 2000,p.108

6 Sf. Ioan Gură de Aur, *Cuvânt pentru ce fel de clironomii (bogății) trebuie să lăsăm copiilor noştri*, în vol. *Puțul şi împărțire de grâu*, Editura Buna Vestire, Bacău, 1995, p. 428-429.

se întipăresc învățăturile bune, „nimeni nu le va mai putea şterge atunci când se vor face tari... De vei avea un fiu bun, tu cel dintâi te vei bucura de cele bune, apoi şi Dumnezeu; pentru tine însuți lucrezi. Se spune că atunci când sunt pescuite, mărgăritarele sunt apă. Iar dacă pescarul este iscusit, punând pe mână picătura aceea şi rotind-o în palmă cu mâna cealaltă o face rotundă şi-i dă formă perfect sferică. Dar după ce i s-a întipărit forma, nu mai poate fi modificată. Aşadar, fiecare din voi, părinți şi mame, aşa cum îi vedem pe pictori făcându-şi tablourile şi statuile cu multă luare aminte, tot aşa să ne îngrijim şi de aceste minunate statui care sunt copiii. Căci pictorii, punându-şi în fiecare zi tabloul înaintea lor, întind culorile cum se cuvine. Iar sculptorii în piatră fac şi ei acelaşi lucru, îndepărtând ce e de prisos şi adăugând ce lipseşte. Aşa şi voi, ca nişte făcători de statui, să aveți spre aceasta toată zăbava făcând statui minunate lui Dumnezeu: suprimați ce este de prisos şi adăugați ce lipseşte; şi priviți la ele în fiecare zi să vedeți ce înzestrare prisositoare au din fire, ca să o sporiți, şi ce deficiență din fire, ca să o suprimați”[7].

Frați şi surori în Domnul,

Câte din aceste definiții se potrivesc, de pildă, sistemului nostru actual de învățământ? Din nefericire, foarte puține, pentru că ele însele par exagerat de idealiste pentru pragmatismul vremurilor noastre. Trăim astăzi într-o lume secularizată, în care normele morale şi valorile spirituale se pierd,

7 Maica Magdalena, *Sfaturi pentru educație religioasă, Despre cum se cade să-şi crească părinții copiii*, Editura Deisis, Sibiu, 2000, p. 108.

în favoarea proliferării unui materialism feroce. Globalizarea lumii de azi, sincretismul religios, explozia dezvoltării tehnologice, afişarea ostentativă a unei societăți de consum sunt factori de risc pentru bunul mers şi dezvoltarea armonioasă a procesului educativ în sânul familiei. Nu doar părinții, ci şi copiii (tinerii) sunt afectați psihic şi moral de aceste tulburări ale lumii în care trăim. Consumul de droguri, practicarea prostituției, traficul de ființe umane, folosirea excesivă a calculatorului şi a televizorului, citirea unor ziare şi reviste imorale şi influența negativă a modei constituie acum, din păcate, modalități de petrecere a timpului liber. Din fericire există încă mai multe circumstanțe de formare şi de informare a tinerilor: Familia, Şcoala, Biserica, instituțiile culturale, mass-media.

Iată de ce aceste realități trebuie tratate cu maximă seriozitate de către pedagogi: părinți, învățători sau profesori, preoți duhovnici sau de alți formatori şi modelatori ai personalității şi conştiinței umane. Învățătorul sau profesorul trebuie să cunoască foarte bine această dinamică a factorilor de risc ce împiedică buna creştere a tânărului, să ofere sprijin şi ajutor în procesul de formare educațională şi să găsească în spațiul comunității noi modalități de petrecere a timpului liber pentru tineri, aşa cum ne îndeamnă biserica: grupe de cateheze, cercuri de informatică, literatură, pictură, artă fotografică, muzică, folclor, teatru, concursuri, dezbateri, audiții şi vizionări. Valoarea acestor activități este mare din punct de vedere educativ, în măsura în care asigură condițiile de punere în practică a cunoştințelor, de dezvoltare a sentimentelor de prețuire a frumuseților naturale, a realizărilor artistice, de cunoaştere a elevilor între ei, de identificare şi dezvoltare a predispozițiilor artistice şi sportive.

Se impune deci, cu necesitate, ideea unui parteneriat între posibilii factori educaționali, cu atât mai mult cu cât la nivelul Sfântului Sinod s-a hotărât *încheierea de protocoale de colaborare între parohii şi şcolile de pe raza acestora*. Protocolul acesta nu îşi propune doar să consolideze statutul orei de religie, ci şi să găsească soluții punctuale la problemele pe care le traversează învățământul românesc: abandonul şcolar şi problemele copiilor din familiile defavorizate. În acest sens, proiectul „Alege Şcoala!", inițiat de către Patriarhia Română, îşi propune prevenirea şi combaterea fenomenului de părăsire timpurie a şcolii, menținerea în sistemul de educație a tinerilor expuşi acestui risc, precum şi dezvoltarea unor acțiuni specifice pentru copiii care au părăsit timpuriu şcoala.

Astfel, se poate crea o punte de legătură între Şcoală şi Biserică, iar procesul de învățământ are ca finalitate şi educația religioasă. Când copilul îşi formează prima impresie despre lume, este bine ca cel mai important loc să-L ocupe Dumnezeu. Atunci când cineva a primit o educație creştină, foarte greu îi va fi mai târziu să rupă legătura cu Dumnezeu. Cu cât sunt mai obişnuiți copiii cu atmosfera din biserică, cu atât va fi mai puternică legătura lor cu Dumnezeu, când patimile vor încerca să-i biruie. Mare este bucuria unui părinte credincios când îşi vede copiii crescând sub adăpostul Bisericii. Nu trebuie să ne fie teamă atunci când copiii noştri sunt etichetați drept „bisericoşi" sau „îndoctrinați". Pentru copil, slujba de duminică sau orice sărbătoare poate fi momentul cel mai frumos al săptămânii, iar dacă familia a ştiut să-l apropie de Dumnezeu, slujbele pot fi pentru el o adevărată sărbătoare[8].

8 Ioannis V. Kokulis, *Îmbisericirea elevilor pentru o educație religioasă liturgică*, Editura Deisis, Sibiu, 2012, p. 154.

Potrivit celor afirmate de Sfântul Ioan Gură de Aur şi de întreaga Tradiție a Bisericii noastre, este bine să fim cu luare aminte atunci când alegem numele de botez al copiilor noştri. Să dăm copiilor numele sfinților, nu pe cele străine de tradiția ortodoxă sau cele care stârnesc ilaritate. Cel care se botează e bine să primească un singur nume, întrucât are o singură naştere şi un singur suflet. „Un nume bun este mai de preț decât bogăția", iar „numele celui drept este binecuvântat", zice Înțeleptul Solomon (Pilde 19, 1; 10, 7), înțelegând din aceste cuvinte că numele de botez este un nume bun, binecuvântat, legat pentru veşnicie de cel care îl poartă. El nu se schimbă, decât numai pentru cei care intră în viața monahală. De aceea, în timpul slujbelor, oamenii sunt pomeniți numai cu numele de botez, nume care este scris în ceruri, cum spune Mântuitorul: „Bucurați-vă, că numele voastre sunt scrise în ceruri" (Luca 10, 20). Având o însemnătate aşa de mare, acest nume trebuie ales cu multă chibzuință, aşa cum ne sfătuieşte Sfântul Ioan Hrisostom: „Aşadar, Vă rog şi eu să vă numiți copiii după numele sfinților. Căci la început, pe drept cuvânt se făcea acest lucru şi părinții îşi numeau copiii cu numele strămoşilor, fiindcă acest lucru era o mângâiere pentru moarte, ca să pară că acela plecat dintre ei trăia prin numele lui. Dar acum nu mai e aşa ... Aceasta este rugămintea mea către voi: dați copiilor numele sfinților şi ale drepților... de aici, de la nume, să începem şi noi să modelăm sufletul copilului nostru. Să intre, aşadar, numele sfinților în casele voastre prin numele date de voi copiilor voştri, ca să pui în bună rânduială nu numai copilul, ci şi pe tatăl, când acesta se va gândi că este tată al unui Ioan, al unui Ilie, al unui Iacob.

Căci dacă e pus cu evlavie şi cu cinstire faţă de cei plecaţi de aici şi dacă vom lua rudenia drepţilor mai degrabă decât pe cea a strămoşilor acest lucru ne va fi foarte de folos atât nouă cât şi copiilor."[9]

„Dacă-l creşti pentru o viaţă în lume ... pune mai întâi în bună rânduială sufletul lui şi abia apoi gândeşte-te la slava lumii. Sau socoţi că este puţin lucru ca în căsătorie să se unească un fecior cu o fecioară? Nu este un lucru mic şi pentru cumineţenia femeii, nu numai pentru cea a tânărului. Oare afecţiunea nu va fi mai curată? Iar - ceea ce este mai mare decât toate - oare Dumnezeu nu va fi atunci mai milostiv şi nu va umple căsătoria aceea de mii de binecuvântări, atunci când ei se vor uni cum a poruncit El?"[10]

Iubiţii mei,

Pentru buna desfăşurare şi atingerea scopului educaţiei, copiii trebuie să vadă mai întâi că între părinţii lor este armonie şi bună înţelegere. Precum Biserica, Mireasa lui Hristos, ascultă fără şovăire şi fără să-i pară o povară, de poruncile Domnului Hristos, capul său (Efeseni 5, 22), tot aşa soţia este datoare ca, din iubire şi în deplină egalitate, să-şi asculte soţul, să-i fie ajutor în toate, dar mai ales în educarea copiilor. Este important pentru copii să-i vadă şi să-i simtă pe părinţi în deplină înţelegere în toate. Practic, aceasta înseamnă că atunci când există vreo neînţelegere între părinţi, aceasta trebuie să-şi găsească pe cât posibil o rezolvare paşnică. Nu trebuie să se certe sau să

9 Sf. Ioan Gură de Aur, *Despre cum se cade să-şi crească părinţii copiii...*, p. 154.

10 A se vedea *Mii de tineri îşi păstrează fecioria până la căsătorie*, Editura Episcopiei Giurgiului, Giurgiu, 2013.

se contrazică, mai ales în prezenţa copiilor. Ar fi de dorit ca părinţii să aibă în toate duhul blândeţii. Dacă se întâmplă să fie văzuţi certându-se sau neînţelegându-se pentru vreo pricină sau alta, ei trebuie văzuţi şi împăcându-se. Copiii simt, chiar şi fără niciun cuvânt, când există tensiuni între părinţi, şi acest lucru îi face să sufere imens. Ei nu trebuie folosiţi ca intermediari între părinţii lor. Deplina înţelegere şi armonie între părinţi are o importanţă vitală pentru sentimentul copilului de a fi ocrotit şi ca exemplu de urmat de el însuşi în propria sa căsătorie[11].

Despre valoarea exemplului personal în viaţa tinerilor ne atrage atenţia Sfântul Ioan Gură de Aur prin următoarele cuvinte: „După cum e pământul în care va fi sădită planta, asemenea va fi şi fructul ei"; „Cum să îl poţi îndrepta pe fiul tău, să îi dai sfaturile trebuincioase altuia care este neglijent, de vreme ce tu însuţi, care te afli la o bătrâneţe înaintată, faci asemenea fapte rele? Astea le spun şi îi dojenesc pe vârstnici, nu pentru a disculpa de orice acuzaţie şi vină pe tineri, dar prin cei dintâi să îi păzesc pe cei de-al doilea"; „Cum poate, deci, tatăl să îi înveţe pe alţii să-şi înfrâneze patima, obrăznicia şi mânia, când el însuşi nu a învăţat să se înfrâneze"; „Mai degrabă noi avem nevoie de pedagog, nu aceia, adică copiii, de vreme ce greşelile lor nu pot fi mari, câtă vreme ale noastre sunt foarte mari"[12].

„Există şi o altă pază a cumineţeniei: să vadă necontenit pe Întâistătătorul bisericii (pe episcop sau pe preot) şi să audă de la acela multe laude, iar tatăl să se mândrească pentru aceasta faţă de toţi... Şi astfel povestirile (biblice), frica de tatăl său şi făgăduinţele, şi după aceasta răsplata de la Dumnezeu şi lucrurile bune de care se desfată cei

11 Maica Magdalena, *Sfaturi pentru o educaţie ortodoxă a copiilor de azi*, Editura Deisis, Sibiu, 2006, p. 47.

12 Sf. Ioan Gură de Aur, *Cuvânt pentru ce fel de clironomii (bogăţii) trebuie să lăsăm copiilor noştri...*, p. 424.

cuminți îi vor aduce multă siguranță... Pe lângă acestea, să ai necontenit un cuvânt împotriva desfrânării şi multe laude la adresa cumințeniei. Acestea toate sunt de ajuns pentru a reține sufletul copilului şi aşa se vor naşte în el gânduri cuviincioase."[13]

La rândul lor, copiii exercită asupra părinților o puternică influență binefăcătoare, fiind şi ei, în felul lor, educatori ai părinților. Astfel, chiar înainte de a se naşte, în vederea primirii lor în condiții optime, mintea şi inima părinților se pregătesc, verificându-se şi transfigurându-se. Copiii sunt purtătorii şi vestitorii primăverii; ei răspândesc pretutindeni un aer proaspăt de noutate şi frăgezime[14].

Una dintre cele mai importante misiuni pe care copiii o îndeplinesc printre noi - cei maturi - este de a ne prilejui şi a ne ajuta să ne păstrăm şi să ne recăpătăm tinerețea. Înnoirea şi întinerirea, efectuate de copil asupra organismului mamei sale, care cuprinde şi sufletul ei, se extinde asupra întregii familii. Datorită copiilor noştri devenim mai luminați, mai buni, mai afectuoşi. Între noi şi copii are loc un permanent schimb de valori, o dăruire reciprocă. Dacă noi îi învățăm alfabetul, ei ne învață în schimb, un alfabet mult mai scump şi mai nobil: al emoțiilor, al primelor sentimente, al uriaşei fantezii, al purității şi al candoarei, puterea de a descoperi lumea cu priviri proaspete. Dragostea pentru copiii noştri este nețărmurită. Prin copii, ne legăm de lume în modul cel mai indisolubil şi generos, căpătăm o sensibilitate comună față de problemele societății. Participarea noastră efectivă la toate necazurile şi bucuriile, la toate biruințele şi înfrângerile copiilor noştri ne umple viața şi ne îmbogățeşte ființa, dându-ne prilejul de a gusta farmecul

13 Sf. Ioan Gură de Aur, *Despre cum se cade să-şi crească părinții copiii...*, pp. 133-134
14 Prof. dr. Constantin Pavel, *Probleme morale cu privire la căsătorie şi familie*, în „B. O. R.", Anul LXXXV (1967), nr. 1-2, p. 138.

prieteniei şi sincerității adevărate. Mai presus de toate, copiii ne sunt dascălii noştri cei mai buni, care ne deprind să iubim pe oameni în modul cel mai deplin şi dezinteresat. De aceea, iubirea de părinte este dată ca model de iubire adevărată.

Copiii sparg cochilia egoismului în care ne zăvorâm, ne deschid inima şi mintea spre alții şi spre lume, ne orientează mai mult spre viitor, ne dau aripi, nădejde şi iubire, care constituie cele mai puternice şi autentice temeiuri şi resorturi ale vieții. Copilul îl învață pe părinte ce e puritatea, le dă mărturie celor doi despre ceea ce este unic şi real în unirea lor. Prezența copilului este un har ce se adaugă la cel al comunității conjugale, pe care îl şi confirmă. Copilul le conferă o calificare nouă, aceea de paternitate şi maternitate, ca deversare a plenitudinii ce rezidă în căsătoria însăşi.

Sfântul Ioan Gură de Aur consideră copiii cea mai mare mângâiere dată de Dumnezeu neamului omenesc, după căderea în păcat şi după pierderea nemuririi. Copiii sunt, într-adevăr, raza de lumină şi izvorul de bucurie din sufletul părinților, toiag bătrâneților şi neputințelor. Ei reprezintă un dar dumnezeiesc, o binecuvântare pentru părinți, căci, odată cu venirea lor pe lume, nu doar persoana celuilalt soț, ci şi a noastră, trece în plan secundar, esențială fiind acum pentru noi creşterea şi educarea pruncilor pe care ni i-a dăruit Dumnezeu.

Am fost într-una din zile într-un sat din jud. Giurgiu şi am văzut o casă dărăpănată în curtea căreia erau foarte mulți copii. Am intrat împreună cu protoiereul de Giurgiu, întrebând ai cui sunt toți aceşti copii, iar mama ne-a răspuns cu multă bucurie şi mândrie: *Ai mei*. Părintele, la îndemnul nostru, i-a oferit un ajutor financiar zicându-i: *Să aveți pentru copii!*, iar femeia a început încetişor să plângă, zicând: *Dumnezeu îmi poartă de grijă pentru copiii mei!*

Iubiți slujitori ai sfintelor altare,

Bucuriile părinților sunt împlinirile şi realizările, succesele şi reuşitele copiilor lor. Acestea, chiar dacă sunt mai modeste în comparație cu cele personale, valorează şi mai mult pentru părinți. La fel, necazurile părinților nu sunt cauzate doar de insuccesele sau de neputințele proprii, ci devin şi mai apăsătoare atunci când este vorba de eşecurile copiilor lor. Ei sunt moştenirea pe care o lăsăm, rațiunea şi motivația ostenelilor şi jertfelor noastre. Orice analiză obiectivă arată că, paralel cu viețuirea creştină definitorie pentru mulți tineri, se desfăşoară, în contextul societății româneşti a ultimilor ani, şi o altă viață: cea a tinerilor aflați departe de Biserică, fie prin indiferență, fie printr-un comportament străin de valorile Sfintei Evanghelii.

Aceşti tineri, din păcate într-un număr destul de mare, constituie sau ar trebui să constituie prioritatea misionară a Bisericii, în primul rând a parohiilor din care fac ei parte. Lucrarea nu este deloc uşoară. În mediul urban, conştiința apartenenței la biserica parohiei s-a micşorat foarte mult în ultima vreme, în cazul în care ea n-a dispărut cu totul în unele părți. Mulți tineri nu cunosc de care parohie aparțin şi cine este preot acolo. Trecerea prin sfântul locaş cu ocazia unor botezuri, cununii sau înmormântări nu este, în majoritatea cazurilor, suficientă pentru a forma sentimentul clar al necesității participării la viața parohiei şi preacucernicii părinți cunosc foarte bine această situație.

La sate, viața creştină a tinerilor are specificul ei. Greutățile nu lipsesc nici aici, precum nu puține şi diversificate sunt tentațiile. Localurile care adăpostesc discoteci sau baruri de noapte, în

general, absente la sat înainte de 1990, constituie o atracție de cele mai multe ori nocivă, căreia puțini tineri pot să-i reziste. În unele părți ale țării, mai ales în zonele de câmpie sau în Lunca Dunării, cum este cazul nostru la Giurgiu, există moştenirea unei atitudini foarte rezervate a majorității tinerilor de a participa la viața parohiei, atitudine ce caracterizează aceste zone de multe decenii.

Din cele arătate foarte succint, rezultă, totuşi, complexitatea pastorației îndreptată către tinerii parohiilor urbane sau de la sate. Lucrarea nu este uşoară, dar nici obstacolele de nedepăşit dacă avem jertfelnicie şi mai ales credință! Având în vedere că anul 2015 a fost declarat şi ***Anul omagial al misiunii parohiei şi mănăstirii azi***, în primul rând, dumneavoastră, păstorii de suflete, trebuie să fiți conştienți de importanța misiunii printre tinerii pe care îi păstoriți, viitorii enoriaşi de mâine, când bunii enoriaşi de astăzi, care sprijină bisericile, nu vor mai fi, având în sprijinul demersului nostru pastoral faptul că tinerii români, ca de altfel majoritatea populației, nu manifestă ostilitate față de Biserică, ci doar indiferență, uneori şi din cauza neimplicării noastre, a clericilor. Rare sunt cazurile, chiar extrem de rare, în care părinții nu-şi botează copiii. Cununia religioasă este considerată de toți ca indispensabilă pentru formarea unei familii. La întrebarea dacă au credință în Dumnezeu, cvasi-totalitatea tinerilor răspunde afirmativ.

Pornind de la constatarea acestei situații, mult diferită, din fericire, de ceea ce se întâmplă în țările occidentale şi chiar în unele din cele vecine nouă, cum ar fi, de pildă, Bulgaria, unde, în oraşul vecin, Ruse, un preot este nevoit să slujească până la 10 parohii unde participă doar câteva persoane. Ca păstori şi învățători,

aveți posibilitatea să creați felurite momente misionare la nivelul parohiei, prin care să conştientizați tinerii că mărturisirea credinței în Dumnezeu trebuie urmată de o atitudine corespunzătoare în viața de familie, în şcoală, la locul de muncă sau de petrecere a timpului liber. Nu putem să nu constatăm diferența foarte mare între declarația că au credință în Dumnezeu şi comportamentul multora dintre tinerii României de astăzi. Organizarea de întâlniri săptămânale cu tinerii parohiei, în cadrul cărora aceştia să-şi deschidă inima curajos, fără complexe, inițierea de pelerinaje, favorizarea alegerii unor tineri în structura consiliilor şi comitetelor parohiale, implicarea în predarea religiei în şcoală, organizarea unor coruri parohiale de tineri, ajutorul acordat unor tineri cu probleme sunt doar câteva din aspectele misiunii parohiei în rândul generației tinere. Toate acestea implică însă prezența unor slujitori responsabili şi fără rutină, conştienți de răspunsul pe care-l vor da în fața Dreptului Judecător pentru fiecare suflet din parohie pe care îl pot pierde din cauza lipsei de angajament misionar sau a vieții lor personale derulată în contradicție cu preceptele pe care le propovăduiesc.

Iubiții mei fii sufleteşti,

Să ne purtăm ca fii ai Învierii şi moştenitori ai învățăturii Sfinților Apostoli şi Sfinților Părinți, în Biserica Domnului nostru Iisus Hristos, pe care a întemeiat-o cu scump Sângele Său. Jertfelnicia şi evlavia înaintaşilor noştri ne sunt nouă, slujitorilor şi credincioşilor Bisericii neamului românesc, moştenire şi poruncă. Credința în biruința lui Hristos Cel Înviat asupra morții

şi asupra iadului ne întăreşte acum în lupta noastră cu păcatul şi cu duhurile răutății (Efeseni 6, 12), care se arată astăzi în multe feluri: în tulburarea din suflete şi-n dezbinarea dintre oameni, în violență şi lăcomie, în rătăcirea adusă de patimi păgâneşti şi de secte religioase înşelătoare, în deznădejde şi nepăsarea față de suferința altora etc.

Credința în biruința lui Hristos asupra iadului ne cheamă să iubim şi să ajutăm astăzi şi mai mult Biserica lui Hristos care se află permanent în luptă cu puterile dezbinătoare ale iadului, tocmai pentru că trăieşti din lumina şi puterea Învierii lui Hristos. Iar iubirea noastră față de Biserică se arată mai întâi de toate când participăm cu dragoste şi bucurie, cu râvnă şi dăruire la rugăciunile ei şi la toate lucrările de la acest început de secol, atât de încercat şi tulburat. Aceste lucrări sfinte şi misionare ale Bisericii sunt astăzi din ce în ce mai complexe, pentru că sunt necesare pentru păstrarea şi întărirea credinței şi vieții creştine ortodoxe. De aceea, Biserica noastră trebuie să ajute o mulțime de tineri săraci, băieți şi fete, care studiază teologia pentru a deveni preoți şi cântăreți, profesori şi profesoare de religie, asistenți şi asistente sociale şi medicale, restauratori şi conservatori de carte şi icoană bisericească.

Dreptmăritori creştini,

Cu aceste gânduri şi povețe duhovniceşti, Vă îmbrățişez în dragostea lui Hristos şi Vă doresc tuturor să prăznuiți Sărbătoarea Sfintelor Paşti cu pace, sănătate şi alese bucurii, potrivit datinii străbune. Totodată, aducem mulțumiri celor care au sprijinit concret activitățile Centrului Eparhial,

precum şi tuturor clericilor şi credincioşilor care au contribuit în fiecare lună cu banul lor la colecta naţională pentru construirea Catedralei Mântuirii Neamului, înţelegând că această biserică are valoare de simbol pentru neamul românesc.

Împărtăşindu-Vă arhierească binecuvântare, Îl rog pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Domnul vieţii, să Vă dăruiască toate cele de folos, bucurându-Vă de aceste sfinte sărbători pascale şi Vă vestesc tuturor, cu dragoste părintească:

HRISTOS A ÎNVIAT!

Al Vostru de tot binele voitor şi pururea către Domnul rugător,

†AMBROZIE

EPISCOPUL GIURGIULUI

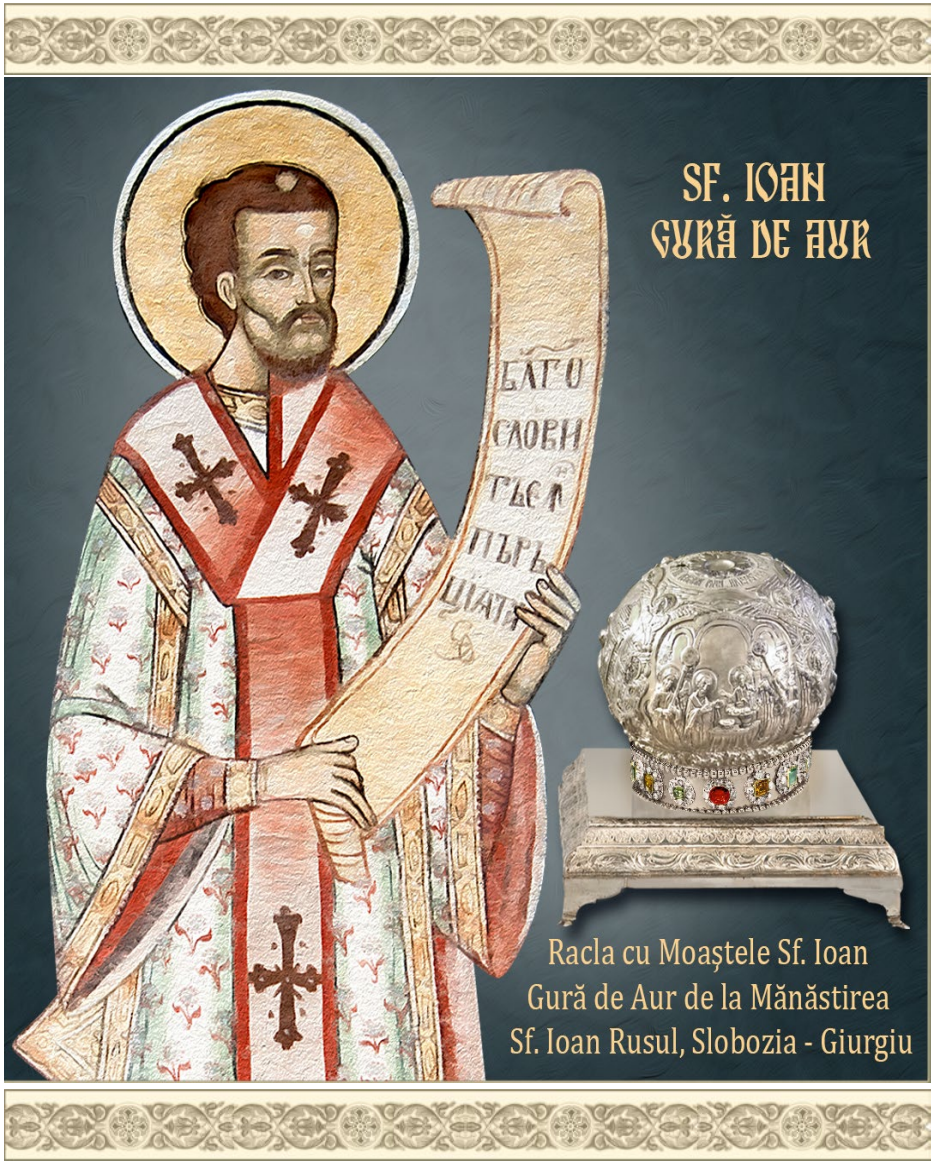

Dată în reşedinţa Noastră Episcopală din Giurgiu la Praznicul Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, în anul mântuirii 2015